# ISTORIOGRAFIA BUCOVINEI: CONTINUITATE *VERSUS* SCHIMBARE

ŞTEFAN PURICI

Evoluția oricărei istoriografii nu poate fi schițată exclusiv ca o linie de progres neîntrerupt, atât în Vest, cât şi mai ales în Est, în scrierea istoriei existând sincope, stagnare, reflux, devieri de la înțelegerea rațională, obiectivă, chiar dacă obiectivul fundamental al ştiinței istorice constă în descoperirea faptelor şi fidela lor interpretare. Sub regimul comunist, în România şi, în mod deosebit, în Uniunea Sovietică, istoria Bucovinei a fost folosită adeseori pentru a justifica anumite decizii politice, pentru a şterge memoria istorică a locurilor sau pentru a construi mituri care să servească ideologiei oficiale. Descătuşarea realizată după 1989 a permis manifestarea unor abordări lipsite de presiunea cenzurii, dar slaba investigare a arhivelor, subțirimea materialului documentar, superficiala cunoaştere a instrumentarului modern de cercetare şi tarele vechii istoriografii s-au repercutat în mod sensibil asupra investigațiilor din ultimele două decenii privind trecutul Bucovinei. Legăturile laxe cu colegii de breaslă din Occident nu au stimulat nici ele apariția unor perspective inedite asupra evenimentelor înregistrate de sursele vremii.

Istoriografia Bucovinei este, în esență, istoriografia unei provincii imaginate. Această formulă o putem aplica cu succes scrierilor care prezintă mai ales trecutul teritoriului bucovinean înainte de 1775 şi după 1918. Faptul este uşor de demonstrat cu ajutorul unei hărți geografice sau politico-administrative. Oricâte eforturi am depune, pe hărțile actuale sau pe cele medievale nu vom reuşi să identificăm acel teritoriu aflat în centrul atenției a zeci de mii[1] de articole şi studii ştiințifice, volume de specialitate, memorii,

[1] Vezi Erich Beck, *Bibliographie zur Landeskunde der Bukowina. Literatur bis zum Jahre 1965*, München, Verlag des Südostdeutschen Kulturwerkes, 1966, 378 p.; Idem, *Bibliographie zur Landeskunde der Bukowina. Literatur aus den Jahren 1965–1975*, Dortmund, Forschungsstelle Ostmitteleuropa, 1985, 534 p.; Idem, *Bibliographie zur Kultur und Landeskunde der Bukowina 1976–1990*, Wiesbaden, Harrassowitz Verlag, 1999, 843 p.; Idem, *Bibliographie zur Kultur und Landeskunde der Bukowina 1976–1990*. Part II, *Biographische Texte*, Wiesbaden, Harrassowitz Verlag, 2003, 632 p.

*Analele Bucovinei*, **XVII**, *2* (35), p. – , Bucureşti, 2010

**BDD-A32539 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:36 UTC)**

romane, picturi etc. Pe de altă parte, dacă vom analiza distinct literatura de specialitate de limbă română, ucraineană sau germană pentru a încerca o reproducere a ceea ce înseamnă Bucovina pentru fiecare dintre cele trei şcoli invocate, vor rezulta trei tablouri diferite, ce vor avea în comun doar teme, cronologii, actori importanţi. Totuşi, în pofida acestui paradox, istoriografia Bucovinei nu a intrat în desuetudine, ci continuă să se îmbogăţească an de an cu alte mii de scrieri ştiinţifice, publicistice şi de altă natură.

În pofida caracterului proteic al subiectului, discursul istoriografic privitor la Bucovina se articulează pe o temelie istorică reală şi anume pe faptul existenţei unei entităţi politico-administrative omonime în perioada 1775–1918, cu anumite prelungiri sau reveniri provizorii până în anul 1944. Interesul pentru evoluţia provinciei în epoca modernă este dictat de mai mulţi factori, în relaţie directă cu părţile interesate: cercetătorii germani scot în evidenţă fenomenul bucovinean din perspectiva unei guvernări care a reuşit să imprime o dezvoltare politică şi economică susţinută structurilor sociale modernizate şi gestionate într-un spirit central-european; istoricii români şi cei ucraineni sunt preocupaţi de analiza proceselor de constituire a identităţilor naţionale, de relaţionarea românilor şi ucrainenilor bucovineni cu autorităţile habsburgice, de politicile demografice ale Curţii de la Viena, de implicaţiile economicului şi socialului asupra comunităţilor respective. Însă, chiar şi evenimentele istorice concrete din timpul stăpânirii habsburgice sau din cel al administraţiei româneşti generează, de cele mai multe ori, interpretări divergente[2], prezentările pătimaşe nefiind exceptate. În acest caz, perspectivele istoricilor de limbă germană se distanţează oarecum de punctele de vedere exprimate de celelalte două istoriografii, acestea din urmă insistând şi asupra momentelor negative din trecutul Bucovinei, pe lângă consemnarea realizărilor şi progreselor înregistrate sub administraţia austriacă.

Deşi vorbim despre trei istoriografii distincte, nu trebuie să le privim ca încremenite în anumite paradigme, în interiorul lor manifestându-se abordări diferite de la un autor la altul. De pildă, în ceea ce priveşte perioada administraţiei austriece, unii istorici români scot în evidenţă numeroasele abuzuri administrative, inechitatea socială şi naţională, catalogând acel secol şi

[2] Vezi, în acest sens, Rudolf Wagner, *Vom Moldauwappen zum Doppeladler. Ausgewählte Beiträge zur Geschichte der Bukowina; Festgabe zu seinem 80. Geburtstag*, Augsburg, Hofmann-Verlag, 1991, 626 S.; Idem, *Vom Halbmond zum Doppeladler. Ausgewählte Beiträge zur Geschichte der Bukowina und der Czernowitzer Universität „Francisco-Josephina"*, Augsburg, Verlag „Der Südostdeutsche", 1996, 536 S.; Mihai Iacobescu, *Din istoria Bucovinei (1774–1862). De la administraţia militară la autonomia provincială*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1993, 550 p.; В. М. Ботушанський (ред.), *Буковина: історичний нарис*, Чернівці, Зелена Буковина, 1998, 416 с.; Emanuel Turczynski, *Geschichte der Bukowina in der Neuzeit. Zur Sozial- und Kulturgeschichte einer mitteleuropäisch geprägten Landschaft*, Wiesbaden, Verlag Harrassowitz, 1993, 260 p.

BDD-A32539 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:36 UTC)

jumătate drept o etapă nefastă pentru comunitatea românilor bucovineni[3], în timp ce alţii apreciază că sub administraţia habsburgică a fost accelerat procesul de trecere a populaţiei de la o societate de tip medieval la una de tip modern, existând şi anumite costuri ale modernizării[4]. Totodată, putem consemna şi lucrări care încearcă să găsească o linie de mijloc între cele două tipuri de abordare menţionate mai sus[5]. Perspective asemănătoare pot fi identificate şi în interiorul istoriografiei ucrainene a Bucovinei.

Un substrat generator de interes pentru acest ţinut este constituit din caracterul multietnic al populaţiei şi fenomenul convieţuirii paşnice asociat bucovinenilor. Acest factor acţionează bidirecţional: pe de o parte, practic reprezentanţii fiecărei etnii se grăbesc să elaboreze studii privind evoluţia istorică a comunităţii de care aparţin şi/sau să o racordeze la evoluţia generală a provinciei ori chiar să o compare sau să o suprapună peste istoriile celorlalte naţionalităţi din Bucovina[6]. În această categorie de scrieri putem include o mulţime de studii „combatante", menite să justifice anumite pretenţii sau situaţii posterioare evenimentelor istorice propriu-zise[7]. De cealaltă parte,

[3] Mihai Iacobescu, *Evoluţia istorică a Bucovinei între anii 1774 şi 1821*, în *Istoria românilor*, vol. VI, *Românii între Europa clasică şi Europa Luminilor (1711–1821)*, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 2002, pp. 681–697; Idem, *Bucovina*, în *ibidem*, vol. VII, tomul I, *Constituirea României moderne (1821–1878)*, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 2003, pp. 199–209, 780–787; Idem, *Bucovina*, în *ibidem*, vol. VII, tomul II, *De la Independenţă la Marea Unire (1878–1918)*, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 2003, pp. 355–368; Ioan Cocuz, *Partidele politice româneşti din Bucovina, 1862–1914*, Suceava, Editura Cuvântul Nostru, 2003, 516 p.

[4] Mihai-Ştefan Ceauşu, *Bucovina habsburgică de la anexare la Congresul de la Viena. Iosefinism şi postiosefinism (1774–1815)*, Iaşi, Fundaţia Academică „A. D. Xenopol", 1998, 250 p.; Idem, *Parlamentarism, partide şi elită politică în Bucovina habsburgică (1848–1918). Contribuţii la istoria parlamentarismului în spaţiul central-est european*, Iaşi, Editura Junimea, 2004, 606 p.

[5] Constantin Ungureanu, *Bucovina în perioada stăpânirii austriece (1774–1918). Aspecte etnodemografice şi confesionale*, Chişinău, Editura Civitas, 2003, 304 p.; Ştefan Purici, *Mişcarea naţională românească în Bucovina între anii 1775 şi 1861*, Suceava, Editura Hurmuzachi, 1998, 272 p.; Marian Olaru, *Mişcarea naţională a românilor din Bucovina la sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea*, Rădăuţi, Editura Septentrion, 2002, 256 p.

[6] Ştefan Purici, *op. cit.*; Marian Olaru, *op. cit.*; Rudolf Wagner, *Die Bukowina und ihre Deutschen*, în „Eckartschriften", 1979, Heft 69, 80 S.; Emanuel Turczynski, *Die Bukowina*, în Isabel Röskau-Rydel (Hg.), *Deutsche Geschichte im Osten Europas: Galizien, Bukowina, Moldau*, Berlin, Siedler Verlag, 1999, S. 213–328; Олександр Добржанський, *Національний рух українців Буковини другої половини XIX – початку XX ст.*, Чернівці, Видавництво „Золоті литаври", 1999, 574 p.

[7] Adrian Şeiciuc, *Problema ucraineană în Bucovina sudică: punctul nostru de vedere*, Bucureşti, Editura Mustang, 2001, 188 p.; О. Добржанський, В. Старик, *Бажаємо до України! Змагання за українську державність на Буковині у спогадах очевидців (1914–1921 рр.)*, Одеса, Видавництво „МАЯК", 2008, 1 168 с.; Ioan Căpreanu, *Bucovina: Istorie şi cultură românească (1775–1918)*, Iaşi, Editura Moldova, 1995, 140 p.; Володимир Старик,

BDD-A32539 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:36 UTC)

există un interes particular pentru caracterul multietnic şi multiconfesional al ţinutului atât din partea istoricilor originari din acest ţinut, cât şi din partea cercetătorilor din afara provinciei. Dacă pe primul palier întâlnim adeseori discursuri paralele şi constatăm un adevărat dialog al surzilor, indiferent de şcoală şi generaţie istoriografică, pe cel de-al doilea consemnăm o dezbatere mai mult sau mai puţin activă, dar de regulă argumentată şi adeseori consonantă privind consistenţa şi efectele coabitării bucovinenilor. Pe această linie se înscriu istoricii care încearcă să analizeze fără prejudecată opiniile şi argumentele celorlalte părţi implicate în cercetare, să ofere interpretări mai nuanţate şi tablouri mai complexe ale Bucovinei habsburgice[8], chiar dacă există şi excepţii notabile în cadrul fiecărei istoriografii.

Cu această ocazie, trebuie să evidenţiem o realitate indiscutabilă: oricât de multe şi diverse nu ar fi sursele disponibile cercetării ştiinţifice, ele vor putea oferi istoricului doar un număr finit de perspective asupra trecutului. Evident, izvoarele istorice sunt deschise unor interpretări diferite, însă întotdeauna va exista o limită clară a numărului de interpretări care pot fi în mod legitim raportate la sursele respective.

Un motiv nu mai puţin relevant pentru apariţia unor studii privitoare la Bucovina este unul ce ţine de percepţia personalizată, subiectivă a provinciei, materializată în imaginea idilică, feerică a unei ţări, a unui tărâm, a baştinei pierdute probabil pentru totdeauna. Imaginea acestui trecut mitic este redescoperită, reluată şi dezvoltată în special pe parcursul unor crize identitare, sociale ori economice, în anumite conjuncturi politico-culturale cauzate de reconstrucţia ori construcţia naţional-statală sau – aşa cum am putut constata după 1990 – este invocată şi propulsată în contextul construirii şi definitivării proiectului unei Europe unite. Interesant este de constatat că, de regulă, fiecare istoriografie scoate în lumină importanţa propriului element etnic, neglijând sau – ca excepţie – condamnând celelalte comunităţi pentru insuficienta implicare în proiectul conviețuirii paşnice ori chiar în dărâmarea acestuia. Totuşi, trebuie să admitem că multiplicarea discursurilor subiective ale profesioniştilor, în mod logic, poate conduce, în cele din urmă, la o interpretare obiectivă a trecutului. Însă în câmpul istoriografiei bucovinene acest deziderat este departe de a se materializa în următoarele unu-două decenii.

Cum se explică însă aceste convergenţe şi divergenţe pe care le urmează frontierele imaginaţiei istorice, de ce există atâtea dificultăţi pe calea dialogului ştiinţific şi cum ar putea fi ele înlăturate sau măcar diminuate?

---

*Від Сараєва до Парижа. Буковинський Interregnum 1914–1921*, + Частина II: *Між націоналізмом і толерантністю* Чернівці, Видавництво „Прут", 2009, 168 + 184 с.

[8] Vezi, de pildă, Radu Grigorovici, *Bucovina între milenii. Studii si documente*, Cuvânt înainte de D. Vatamaniuc, membru de onoare al Academiei Române; volum îngrijit de Rodica Marchidan şi Rodica Iaţencu, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2006, 490 p.

BDD-A32539 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:36 UTC)

Primul element la care ne gândim atunci când analizăm starea istoriografiei bucovinene este cel legat de potenţialul uman şi tehnic al acesteia. Dacă ne vom uita în direcţia Augsburg, Suceava-Rădăuţi sau Cernăuţi, vom putea constata cu uşurinţă că numărul istoricilor profesionişti care investighează problematica bucovineană nu este unul care poate să impresioneze. Din acest punct de vedere, situaţia cea mai bună o au colegii cernăuţeni. De asemenea, susţinerea financiară a investigaţiilor pe terenul doar parţial desţelenit al trecutului Bucovinei este una firavă şi episodică. Din păcate, până în acest moment putem număra pe degete volumele realizate printr-o finanţare consistentă prin intermediul unor programe şi granturi, marea majoritate a studiilor datorându-se eforturilor individuale ale cercetătorilor sau unor sponsorizări episodice.

În plus, cultura informaţiei este precară, nici una dintre istoriografii nereuşind să publice culegeri ample de izvoare de diverse tipuri, care să stea la baza investigaţiei istorice cuprinzătoare. Datele, faptele, evenimentele istorice s-au produs cu certitudine – unele sunt cunoscute, altele aşteaptă să fie introduse în circuitul ştiinţific sau, dimpotrivă, se opun cu îndârjire descoperirii –, însă ele nu au darul de a se organiza, sistematiza, structura sau racorda la anumite evenimente. Datoria istoricului este de a descoperi, pe baza faptelor, „povestea" trecutului. Noile tehnologii informatice pot rezolva unele dintre problemele de acumulare şi selecţie ale izvoarelor istorice în viitor, dar ele pot face extrem de puţin pentru a reduce acumulările existente de informaţie scrisă sau tipărită. Scanarea înregistrării dactilografiate este pe cât de scumpă, pe atât de problematică, iar scanarea manuscriselor este şi costisitoare şi incertă.

Un alt factor care într-un fel deturnează evoluţia firească a cercetării este fenomenul „pirateriei" istorice. Nu de puţine ori constatăm cum la Cernăuţi şi, de ce nu, la Suceava (excepţie este, în acest caz, Augsburgul) se bucură de o mediatizare excesivă diverse persoane care nu au nimic în comun cu meseria de istoric, dar care din proprie iniţiativă sau la comandă lansează subiecte şi teme despre trecut care să suscite interesul cititorului dar şi să incite publicul. Nu încadrăm în această categorie autorii de materiale de popularizare a cunoştinţelor istorice, ci pe cei care speculează subiectele delicate, cum ar fi, de pildă, fenomenul demografic, anul 1918 sau 1940, imperfecţiunile administraţiei austriece sau ale celei româneşti, problema minorităţilor naţionale etc. Efectul unor articole de acest gen şi, mai nou, a istoriei televizate are o acţiune multiplă: ele induc în eroare şi provoacă publicul, distorsionează realităţile trecutului, pun presiune pe istoricii de meserie, decredibilizează istoria ca abordare ştiinţifică, servesc ca instrumente în atingerea unor scopuri extraştiinţifice etc.

În pofida eforturilor de obiectivizare a discursului său, istoricul – inclusiv cel care este preocupat de trecutul Bucovinei – rămâne o fiinţă umană supusă

BDD-A32539 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:36 UTC)

influenţelor la nivelul subconştientului, dictate de timpul în care creează, locul, interesele, cultura, valorile, fobiile şi simpatiile sale etc. etc. Diverse reflecţii despre starea actuală a lumii – ale cercetătorului sau ale altor autori – toate au consecinţe asupra interpretării istoriei. De asemenea, relaţia instituţională, cenzura şi auto-cenzura, caracterul şi politicile regimului politic, pregătirea intelectuală şi mediul social ale istoricului, resursele tehnice şi materiale aflate la dispoziţia lui, moda şi preferinţele intelectuale – toţi aceşti factori au potenţialul de a influenţa modul în care este realizată cercetarea istorică. În acelaşi timp să nu uităm că inclusiv istoricii şi munca lor sunt subiecte de investigaţie şi de scriere istoriografică[9], cu implicaţii, de regulă, benefice asupra activităţii profesionale.

În cadrul scrierii istoriei Bucovinei în secolul al XX-lea, pe lângă factorul subiectivităţii, intervine şi cel al apropierii temporale de evenimente[10]. În această situaţie, istoricul apare în două ipostaze: de martor/participant la evenimente şi de cercetător, obligaţia sa cea mai importantă fiind să separe calitatea de memorialist de cea de istoric[11]. Se mai adaugă caracterul incomplet al perioadei investigate, de unde rezultă şi principala dificultate a istoriei recente – stabilirea unei ierarhii a importanţei datelor necesare evaluării oamenilor şi evenimentelor[12]. Un principiu de bază al analizei socio-istorice scoate în evidenţă faptul că drumul de la un program politic elaborat sau de la o stare de lucruri la consecinţa finală nu poate fi conceptualizat într-un mod liniar, ci doar având în vedere faptul că din momentul de plecare există o mulţime de presiuni, evenimente şi circumstanţe imposibil de anticipat, ce se influenţează reciproc şi se potenţează sau se slăbesc/anihilează unele pe celelalte.

Un impediment major în dezvoltarea dialogului interistoriografic îl reprezintă aplicarea deficitară a teoriilor moderne şi a metodologiilor inovatoare ale cercetării istorice. În cadrul celor trei şcoli istorice persistă tradiţia narativă, apelul la metodele celorlalte ştiinţe sociale fiind practic inexistent. Adeseori, din paginile cărţilor sau revistelor publicate la începutul secolului al XXI-lea transpare abordarea specifică istoriografiei romantice din veacul al XIX-lea care prezenta istoria poporului/naţiunii din perspectivă etnografică, schiţând portretul unei societăţi idilice, lipsite de conflicte interne şi omogenă în faţă nedreptăţilor şi duşmanilor externi. Istoria însă nu este liniară, precum nu este nici destinul fiecărui om sau al unei naţiuni.

[9] Peter Lambert, Phillipp Schofield, *Conclusion: history and power*, în Peter Lambert, Phillipp Schofield (eds.), *Making History. An introduction to the history and practices of a discipline*, London–New York, Routledge, 2004, p. 293.

[10] Paul Ricoeur, *Memory, History, Forgetting*, translated by Kadileen Blarney and David Pellauer, Chicago–London, The University of Chicago Press, 2006, p. 336.

[11] René Rémond, *Histoire de France*, vol. 6, *Notre siècle, 1918–1988*, Paris, Editions Fayard, 1988, p. 8.

[12] *Ibidem*, p. 11.

BDD-A32539 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:36 UTC)

Pe scena istoriografică bucovineană nu vom găsi studii de gen[13], perspective feministe, abordări postmoderniste. Cercetătorii fenomenului bucovinean au rămas, în mare parte, cantonaţi în „istoria socială" tradiţională, ignorând alternativele. Nu vom regăsi studii întemeiate pe principiile şi abordările „istoriei culturale", de pildă. Această perspectivă ar putea aduce în centrul atenţiei interpretări deosebit de interesante, dat fiind faptul că, spre deosebire de adepţii „istoriei sociale", promotorii „istoriei culturale" scot în evidenţă lipsa armoniei în sânul comunităţii, fenomen care nu a ocolit deloc microcosmosul bucovinean. Realizarea unor studii cu ajutorul metodelor aplicate cu succes de către cercetătorii francezi, englezi sau americani va conduce, cu siguranţă, la descoperirea unor feţe încă nevăzute ale trecutului bucovinean. Însuşirea principiilor moderne este cu atât mai facilă, cu cât între vechea „istorie socială", pe care o practică majoritatea cercetătorilor suceveni şi cernăuţeni, şi noua „istorie culturală" nu s-a produs o ruptură radicală. Pur şi simplu temele şi, odată cu acestea, metodele noii istoriografii şi-au deplasat centrul de greutate de la structuri şi procese la culturi şi experienţe existenţiale cotidiene ale oamenilor obişnuiţi. În Occident, impunerea noii abordări a fost însoţită de un scepticism enorm faţă de pretenţiile ştiinţelor sociale tradiţionale, dar acest proces nu s-a rezumat la plonjarea în imaginar. Nu numai că istoricii continuă să lucreze conştiincios şi critic cu sursele, dar au adoptat, de asemenea, metodele şi soluţiile ştiinţelor sociale. Astfel, adepţii noii istorii în nici un caz nu au renunţat la convingerea că istoricul trebuie să urmeze metodele raţionale pentru a obţine perspective veridice asupra trecutului[14].

În general, postmodernismul presupune decentrarea discursului istoriografic, atenţia canalizându-se pe subiectele periferice pentru abordările tradiţionaliste. La fel cum, în marile istoriografii se renunţă la perspectiva europocentristă asupra trecutului, în istoriografia Bucovinei, în special în cea de inspiraţie germană dar nu numai, utilă ar fi concentrarea nu doar asupra macrofenomenelor politico-administrative şi economice care au marcat definitoriu evoluţia provinciei, ci şi asupra proceselor care au influenţat, de pildă, destinul unor microcomunităţi. Câmpul istoriografic bucovinean trebuie să ofere spaţiu pentru realizarea unor naraţiuni alternative care au fost sau încă sunt reduse la tăcere sau ignorare. În cadrul postmodernismului pot fi realizate îmbinări de povestiri despre grupuri considerate reciproc exclusive şi ostile într-un mod care ar putea încuraja recunoaşterea unui trecut comun. Obiectivul acestei interrelaţionări constă în conturarea unui viitor care ar putea (sau ar

[13] Ca excepţie: Sophie A. Welisch, *Bukovina-German Women in Social Perspective*, în „Journal of the American Historical Society of Germans From Russia", Vol. 13, No. 4 – Winter 1990, pp. 20–24

[14] Georg G. Iggers, *Historiography in the Twentieth Century. From Scientific Objectivity to the Postmodern Challenge*, Hanover–London, Wesleyan University Press, 1997, p. 100.

BDD-A32539 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:36 UTC)

trebui) să fie unul comun, bazat pe egalitate şi respect reciproc. Chiar dacă nu conştientizăm sau nu dorim să recunoaştem, însă printre obiectivele istoriografiei bucovinene se numără şi construirea unui viitor istoric în care va trebui să trăim împreună în secolul al XXI-lea. În acest sens, va trebui să dăm dovadă de o mare deschidere spre comunicare, nu de închistare într-un dialog al surzilor la care am asistat sau/şi am contribuit în ultimul secol.

Istoria Bucovinei trebuie gândită şi scrisă prin prisma problemelor de obiectivitate, de drept, de eventualitate şi necesitate. Metamorfoza calitativă a istoriografiei Bucovinei va fi frânată, însă, în anii care vin de tendința dominantă în societatea contemporană de a transforma ştiința/cercetarea într-un instrument pus la dispoziția organismelor de stat şi a actorilor economici, în serviciul factorilor politici şi militari.

Indiferent de perspectiva teoretică, cel mai important lucru rămâne acceptarea faptului că achiziționarea de cunoştințe istoriografice este posibilă, că nici unul dintre cercetătorii implicați în dezbatere nu deține adevărul absolut, astfel încât este misiunea şi datoria istoricilor Bucovinei de a depune eforturi în vederea reconstruirii fidele a realităților trecutului. Dorim să credem că descoperirea adevărurilor cu privire la complexul cultural-istoric bucovinean va rămâne atât un obiectiv academic, cât şi un imperativ moral durabil pentru orice intelectual care doreşte să contribuie la extinderea orizontului nostru cognitiv.

BDD-A32539 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:36 UTC)

## Historiography of Bukovina: Continuity *versus* Change

(*Abstract*)

The author presents the main trends in the interpretation of the past of Bukovina in terms of the Romanian, German and Ukrainian historiography. Despite the fact that researchers value, practically, the same sources, often their drawings are different. Keeping in mind the fact that historians are not always interested in the same aspects of the bukovinian past, the article highlights certain features of discourse of the German, Romanian or Ukrainian historiography. This study reveals the impediments that hamper the development of historiography of Bukovina, proposing some solutions to overcome the obstacles.

**BDD-A32539 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:36 UTC)**